

TMMOB
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

**BASIN
AÇIKLAMASI**

**TMMOB'YE BAĞLI ODALARDAN
ORTAK AÇIKLAMA:
DEPREM BÖLGELERİNDE HER
TÜRLÜ MÜDAHALE BİLİMİ, TEKNİĞİ
VE MESLEK İLKELERİNİ GÖZETEREK
YAPILMALIDIR**

DEPREM BÖLGELERİNDE HER TÜRLÜ MÜDAHALE BİLİMİ, TEKNİĞİ VE MESLEK İLKELERİNİ GÖZETEREK YAPILMALIDIR

TMMOB`ye bağlı Odalar 20 Şubat 2023 tarihinde "Deprem Bölgelerinde Her Türü Müdahale Bilimi, Tekniği Ve Meslek İlkelerini Gözeterek Yapılmalıdır" başlıklı ortak bir basın açıklaması yaptı.

6 Şubat 2023 günü Kahramanmaraş ili, Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde meydana gelen 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki iki büyük deprem ve artçıların meydana getirdiği hasar sonucu 11 ilimizi içine alan bir coğrafya içerisinde büyük yıkım yaşanmış ve yaşanan yıkım neticesinde on binlerce yurttaşımız hayatını kaybetmiş ve yaralanmıştır. Öncelikle deprem bölgesindeki tüm yurttaşlarımızın yakınları başta olmak üzere tüm ülkemize başsağlığı, yaralı yurttaşlarımıza acil şifalar dileriz.

Afet bölgesinde gerçekleşen depremler, yaklaşık 300 km'lik bir hat boyunca yatayda 6-7 m, düşeyde de 2-3m'ye varan yüzey deformasyonları gerçekleştirmiş olup; 11 ilimizi ve 13 milyo-

nu aşkın vatandaşımızı etkilemiştir. Yıkımların en çok olduğu illerimiz Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte Elbistan, Göksun, Nurhak, Pazarcık, Türkoğlu, İslâhiye, Nurdağı, Gölbaşı, Erkenek, Kırıkhan, Doğanşehir, Samandağ, Iskenderun ve Hassa ilçelerimizle birlikte kırsal alanlarda da yoğun biçimde yıkımlar yaşanmıştır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilerde yeni yerleşim alanları için yer seçim çalışmalarına başlanıldığı ve 1 ay içinde inşaatlara başlanarak, 1 yıl içerisinde de konutların tesliminin yapılacağı yetkili makamlarca dillendirilmiştir. Seçilen bu alanların tarım ve mera arazileri açısından

durumu, meteorolojik olaylara karşı duyarlılığı-kırılganlığı, zemini, kentle olan ilişkisinin nasıl kurulacağı gibi en temel gerekliliklerin bile yerine getirilip getirilmediği kamuoyuyla paylaşılmamıştır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, enkaz altında kalan yurttaşlarımızın cenazelerinin çıkarılmasına yönelik çalışmalar sağlıklı ve ivedi şekilde tamamlanmalıdır. Hukuksal süreç tamamlanmadan acelece yapılan enkaz kaldırma işlemlerinin delillerin karartılmasına neden olacağının bilinmesi gereklidir. Bazı yıkıntıların sürecin unutulmaması için açık hava müzesi olarak korunması gerekir. Yıkıntıların gerekli yer tespiti ve çalışmalar yapılmadan gelişigüzel depolanmasının önüne geçilmeli, bu alanlar özellikle içme suyu toplama havzası içerisinde olmamalıdır.

Özellikle yıkımın kent ölçeğinde yaşandığı illerimizde parçacı çözümler yerine bütüncül çözümlerin ortaya konulması zorunluluktur. Kentsel ve kırsal alanlar sadece konutlardan ibaret olmayıp, ticaret, tarım, sanayi, eğitim, ulaşım, enerji, turizm, iletişim gibi birçok sektör ve altyapı hizmetini içerisinde barındıran alanlardır. Dolayısıyla bu yerleşimlerin yeniden inşa sürecinde ilgili tüm meslek alanlarının sürece katkı sunması aklın ve bilimin gereğidir ve bu çalışmaların öncelikli olarak altyapı tasarımından (ulaşım, elektrik, doğalgaz vb.) başlanarak yapılması gerekmektedir.

Kent ölçeğinde yıkımların yaşandığı illerimizde yerbilimsel çalışmaların kent bütünü ve kırsal alanları kapsayacak biçimde detaylı olarak ele alınması gerekirken, aceleci bir şekilde yer seçimi kararı verilmiş ve seçilen alanlarda sondaj çalışmalarına başlanıldığı belirtilmiştir. Ancak, yaşananlardan ders alarak bu alanlar belirlenmeden önce acil yapılması gereken işlerin başında, deprem nedeniyle kullanılamaz hale gelen bölgedeki jeodezik ağ altyapısının güncellenmesi, yer kabuğu hareketleri nedeniyle metrelerce kayarak bozulmuş olan mülkiyet sınırlarının hızlı bir şekilde güncellenmesi, bölgenin hâlihazır ve kadastral haritalarının yenilenmesi gerekmektedir. Bölgede yer kabuğunda çökme ve yükselme hareketleri gözlenmekte ve hareketlilik devam etmektedir. Bu hareketlerin uydu ve yersel ölçme teknolojileriyle izlenerek planlama öncesi mutlaka dikkate alınması gerekmektedir. Bunlar yapılmadan doğrudan yer seçimi ve planlama çalışmalarına başlanması halinde, gelecekte teknik, hukuki ve sosyal sorunların

meydana geleceği aşîkârdır.

Bunun yanında doğa olaylarına bağlı her yeni acı bir önce yaşadığımız acıyı unuttursa da ülkemiz maalesef doğa kaynaklı olaylara bağlı acıları artık daha sık ve şiddetli biçimde yaşamaktadır. Deprem riski ile birlikte olası diğer doğal ve insan kaynaklı risklere yönelik tespitlerin hızlıca yapılması, çalışmaların bu riskleri azaltacak ve sakınım önlemlerinin gerektirdiği esasları göz önüne alarak kurgulanması sağlanmalıdır.

Seçilecek alaların; iklim özellikleri de dikkate alınarak; jeolojik ve hidrolojik kökenli afetler ile meteorolojik kökenli afetlere uğrama riski bulunan alanlardan uzak olması gerekmektedir. Yani fay zonlarının deformasyon zonları ile depremler sonucu meydana gelen sıvılaşma, yanal yayılma gibi etkilere açık olmayan heyelan, kaya düşmesi, oturma, çökme, obruk oluşumu, tıbbi jeoloji kökenli riskleri içermeyen ve sel, taşkın, çığ düşmesi gibi jeolojik ve hidrolojik kökenli afetler ile fırtına, hortum, kum fırtınası gibi meteorolojik kökenli afetlere maruz kalabilecek alanlar olmamasına dikkat edilmesi önemlidir. Ayrıca seçilen yerlerin kentin sahip olduğu yeraltı ve yüzey su kaynakların beslenme alanları ile jeotermal, maden jeolojik miras niteliğindeki alanları da dikkate alacak ve koruyacak şekilde mevcut alanlarla nasıl bir entegrasyonun sağlanması gerektiği hususları da dikkate alınarak yer seçimlerin yapılması gerekmektedir. Daha öz bir ifade ile yeniden inşa sürecinde yapılacak olan çalışmalar bütüncül bir afet önleme politikasını mutlaka içerisinde barındırmalıdır. Bu anlamda meslek odalarının katkı sunması oldukça önemlidir.

Konu çok boyutludur ve geniş bir etki alanı vardır. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz ortamında, gıda fiyatlarındaki artış tüm ülkemizi etkilemektedir. Depremle yıkıma uğramış illerimizin tarımsal üretimde sahip olduğu pay bitkisel üretimde %20, hayvansal üretimde ise %15 seviyesindedir. Bu anlamda deprem bölgesinde yeni kentsel yerleşimlerin kurulması aşamasında tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına sebebiyet verecek düzenlemelerin yapılmamasına dikkat edilmelidir. Aynı zamanda, yaşanan depremde köylerin de ciddi hasar alması tarımsal üretimin olumsuz etkileyeceğinden; göç ile oluşması muhtemel istihdam açığının tarımsal üretimi olumsuz etkilememesi için gerekli önlemler şimdiden

öncelikli olarak düşünülmelidir. Verilecek yer seçim kararlarının da bu problemi derinleştirmemesi için bu aşamada gerekli bilimsel çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Ayrıca konut alanlarına yönelik yer seçiminde sanayi ticaret, tarım gibi sektörleri de içerecek çalışmalardan sonra yeniden inşa sürecine başlanabileceği ve ancak bu şekilde nitelikli ve refah düzeyi yüksek mekânlar kurgulanabileceği ortadayken, sadece konut alanları üzerinden popülist, bilimi, toplumu ve meslek odalarını dışlayan, şeffaf şekilde yürütülmeyen bu süreci anlamak mümkün değildir. Unutulmalıdır ki 1999 Büyük Marmara Depremi'nde de buna benzer uygulamalar yapılmış ve uzun vadede yurttaşlar arasında bu durum sosyal problemlere sebebiyet vermiştir.

TMMOB'ye bağlı tüm odalar, yaşadığımız afet sonrası teknik ve bilimsel birikimleri ile birlikte insan gücüne dayalı katkılar dâhil olmak üzere her türlü yardıma açık olduklarını belirtmiş ve bu konuda işbirliği tekliflerini kamuoyuyla birçok kez paylaşmış olmalarına rağmen geline nokta bu çağrımızın karşılık bulmaması üzüntü vericidir.

Elbette depremde zarar görmüş olan ve çok zor koşullar altında yaşayan yurttaşlarımızın güvenli barınma olanaklarına kavuşmaları meslek odaları olarak bizlerin de isteği ve talebidir. Ancak bunun aceleci bir tavırla bilimi ve tekniği reddederek hem bölge halkının taleplerini hem de meslek odalarının birikimlerini dışlayarak yapılması bizler açısından kabul edilebilir değildir.

Unutulmamalıdır ki, yeniden inşa edeceğimiz yerleşmeler bundan sonraki süreçte yüzlerce yıl yurttaşlarımızın üzerinde yaşamlarını sürdürecekleri, bu anlamda diğer afetlere de dirençli, aynı zamanda ekonomik kapasitesi yüksek, refah ve konforun da üretilebileceği alanlar olmalıdır.

Yıkım gören illerimizi aynı zamanda tarım ve sanayi anlamında ciddi değer yaratan illerimiz olduğu gerçeğinden hareketle, bu illerde yeni gelişim alanları dâhil olmak üzere her türlü sektörel konuda tüm meslek odalarının bugüne kadarki bilgi birikimlerinden ve en geniş katılımı faydalanılmasının en doğru yaklaşım olacağı açık bir gerçekliktir.

Uygun yer seçim kararları ile birlikte depremlere kurban vermeyeceğimiz, kayıpsız bir

bina güvenlik sisteminin kurulması ve bu amaçla uygun malzeme, etüt, proje, uygulama ve denetim mekanizmasının acilen kurulması da temel beklentimizdir.

Uzun yıllar boyunca meslek alanlarımızda oluşturulmuş olan bilimsel ve teknolojik birikimden hareketle ilgili idareleri yer seçim kararlarını alırken mesleki ilkelerini gözetmeye ve inşa süreçlerini kır-kent bütünlüğünü ve tüm sektörleri kapsayacak biçimde sürdürmeye davet ediyoruz.

Bu vesileyle depremzede vatandaşlarımızı nitelikli mekânsal ve ekonomik imkânlarla kavuşturacak, refah düzeylerini yükseltecek tüm süreçlerde meslek ilkelerimiz ve birikimlerimiz doğrultusunda tüm gücümüzü ve birikimimizi sunmaya açık olduğumuzu kamuoyuna bir kez daha saygıyla duyururuz.

- TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası
- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
- TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
- TMMOB Fizik Mühendisleri Odası
- TMMOB Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası
- TMMOB Gemi Mühendisleri Odası
- TMMOB Gıda Mühendisleri Odası
- TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
- TMMOB İçmimarlar Odası
- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
- TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası
- TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
- TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
- TMMOB Maden Mühendisleri Odası
- TMMOB Makina Mühendisleri Odası
- TMMOB Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası
- TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası
- TMMOB Mimarlar Odası
- TMMOB Petrol Mühendisleri Odası
- TMMOB Peyzaj Mimarları Odası
- TMMOB Şehir Plancıları Odası
- TMMOB Tekstil Mühendisleri Odası
- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası